

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **R.M.**, N., W., S., zast. JUDr. P.K., advokátom so sídlom P., D. proti žalovaným: v **1/ rade: J., a.s., L., B.**, IČO: X., v **2/ rade: Ing. B., P., B.**, obaja zastúpení JUDr. A.K., advokátom so sídlom M., B. a v **3/ rade: Č., a.s., M., B.**, IČO: X., **o náhradu škody vo výške 437 068,18 Eur s prísl. (13 167 116 Sk), o oslobodenie od súdnych poplatkov**, na odvolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. júla 2009, č. k. 3 Cbm 61/04-503, takto

r o z h o d o l:

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 17. júla 2009, č. k. 3 Cbm 61/04-503 sa **p o t v r d z u j e**.

O d ô v o d n e n i e:

Žalobca dovolaním napadol rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 20. novembra 2007, sp. zn. 3 Cbm 61/2004 v znení opravného uznesenia z 25. februára 2008, ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6 Obo 84/2008 z 19. februára 2009.

Súd prvého stupňa preto žalobcovi vyrubil súdny poplatok za dovolanie vo výške 52 448,12 Eur v zmysle Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí neoddeliteľnú prílohu zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z obchodného registra č. 71/1992 Zb. v znení zmien a doplnkov.

Žalobca súdny poplatok za dovolanie nezaplatil a žiadosťou z 13. mája 2009 požiadal súd o oslobodenie od súdneho poplatku.

Súd prvého stupňa v zmysle ust. § 138 ods. 1 O.s.p. vyzval žalobcu na predloženie skutočností preukazujúcich jeho osobné a rodinné pomery, príjmy z pracovného pomeru alebo sociálneho zabezpečenia za uplynulý kalendárny rok, príjmy z iných zdrojov, osobný majetok väčšej ceny, vlastníctvo k nehnuteľnostiam, zárobnkové a majetkové pomery manželky, iné aktíva (vklady a úspory, výpis z peňažného ústavu), záväzky (vyživovacia povinnosť), dlhy a iné okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na oslobodenie od súdneho poplatku, ktorú výzvu žalobca prevzal.

Žalobca nepredložil ani jeden z požadovaných dokladov a právny zástupca žalobcu uviedol, že v tomto prípade nejde o svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatnenie práv, žalobca nie je nemajetný, iba nemá k dispozícii dostatok likvidných finančných prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku vo výške určenej súdom. Z jeho hľadiska podrobné zdokladovanie majetkovej situácie žalobcu sa javí ako zbytočné. Domnieva sa, že priznanie oslobodenia od súdneho poplatku odôvodňujú pomery účastníka. Pomery účastníka je potrebné posudzovať ad hoc, od prípadu k prípadu, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti.

Žalobca preto navrhol, aby súd prvého stupňa po zohľadnení uvedených argumentov priznal žalobcovi oslobodenie od súdneho poplatku s poukazom na ust. § 138 O.s.p.

Žalobca nepreukázal, že by nevlastnil žiadny majetok, nepredložil ani jeden doklad, na ktorý bol súdom vyzvaný, naopak uviedol, že nie je nemajetný. Súd nemohol preskúmať jeho majetkové pomery, ktoré môžu byť teoreticky aj nadštandardné.

Prvostupňový súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal majetkové pomery, ktoré by odôvodňovali podľa ust. § 138 ods. 1 O.s.p. oslobodenie od súdnych poplatkov, nie sú splnené podmienky v zmysle citovaného zákonného ustanovenia a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku napadnutého uznesenia.

Proti tomuto rozhodnutiu podal odvolanie žalobca v zákonom stanovenej lehote a navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil a žalobcovi priznal oslobodenie od súdneho poplatku za podané dovolanie z týchto dôvodov:

Žalobca v konaní jednoznačne preukázal, že v jeho prípade nejde o svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Toto nebolo spochybnené ani v napadnutom rozhodnutí.

Žalobca taktiež uviedol, že nie je nemajetný.

Predkladanie akýchkoľvek dôkazov o majetkovej situácii žalobcu by nevedlo k oslobodeniu od súdnych poplatkov, bolo by neúčelné.

Žalobca však v návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov poukázal na dva podstatné momenty:

- a) žalobca nemá k dispozícii dostatok likvidných finančných prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku, s osobitným ohľadom na výšku súdneho poplatku v konkrétnom prípade a na relatívnu krátku lehotu na zaplatenie súdneho poplatku. Súdny poplatok je možné zaplatiť iba peniazmi, aktuálny objektívny nedostatok disponibilných peňažných prostriedkov nesmie pritom zabrániť účastníkovi konania v uplatnení jeho ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu. Žalobca vo veci už zaplatil nemalý súdny poplatok, nie je podnikateľom a nie je povinný znášať podnikateľské riziko a držať veľké množstvo disponibilných zdrojov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie žalobcu podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k názoru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Podľa ust. § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Z hore citovaného ust. § 138 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že predpokladom pre oslobodenie od súdnych poplatkov sú pomery účastníka konania, ktorý podal návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov a že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva zo strany účastníka konania, ktorý podal návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov na návrh účastníka je teda viazané na osobu účastníka konania, ktorý podal takýto návrh.

Je nesporné, že k tomu, aby súd priznal účastníkovi konania oslobodenie od súdnych poplatkov, musia byť splnené súčasne oba predpoklady, t. j., že toto oslobodenie odôvodňujú pomery účastníka, ako i že nejde o svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Prvostupňový súd postupoval správne, keď vyzval žalobcu, aby predložil doklady preukazujúce jeho majetkové pomery.

Žalobca prvostupňovému súdu požadované doklady nepredložil, dôvodiac, že majetok má, nemá však disponibilné finančné prostriedky. Toto tvrdenie uviedol aj vo svojom

odvolaní, poukazujúc, že už zaplatil vysoké súdne poplatky, ako aj lehota na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie je veľmi krátka.

Odvolací súd k námietkam odvolateľa nemohol prihliadnuť, keďže ani jedna z nich nie je takou skutočnosťou, ktorá by umožňovala súdu priznať žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

Je nesporné, že žalobca majetok má, čo sám potvrdil, ako v návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov, tak aj v odvolaní.

Tým, že nebola splnená jedna z dvoch podmienok podľa ust. § 138 ods. 1 O.s.p., t. j., že pomery účastníka - žalobcu odôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, prvostupňový súd postupoval správne, keď ďalej neskúmal druhý predpoklad, t. j., že nejde o svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatňovanie práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie súdu I. stupňa ako vecne správne podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 16. decembra 2009

JUDr. Darina Ličková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.